

Brüsszel, 2023. március 9.
(OR. en)

7152/23

ENFOPOL 103
IXIM 42
COSI 42
COPEN 64
JAI 273

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2023. március 9.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	6745/23
Tárgy:	A Tanács következtetései a forenzikus tudományok európai térségére (EFSA 2.0) irányuló cselekvési tervről – <i>A Tanács következtetései (2023. március 9.)</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a forenzikus tudományok európai térségére (EFSA 2.0) irányuló cselekvési tervről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Bel- és Igazságügy) a 2023. március 9-i 3936. ülésén jóváhagyott.

**A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A FORENZIKUS TUDOMÁNYOK EURÓPAI
TÉRSÉGÉRE (EFSA 2.0) IRÁNYULÓ CSELEKVÉSI TERVRŐL****SZINOPSZIS**

A forenzikus tudományok európai térségére (EFSA 2.0) irányuló cselekvési terv célja, hogy meghatározza a forenzikus tudományok területére vonatkozó, a 2030-ig tartó időszakra szóló jövőképet. A cselekvési terv három pillérre épül, amelyek mindegyike egy-egy konkrét területre vonatkozik, és az azokra irányuló megfelelő intézkedéseket tartalmazza. Minden intézkedés tekintetében meghatározza az azért felelős érdekelt feleket, a félkövér betűtípussal megjelölt fél pedig a koordinációért felel. A koordinációs feladatkör magában foglalhatja az egyéb érintett – de nem felelős félként azonosított – szervezetekkel való kapcsolattartást is.

Valamennyi intézkedést a Szerződések és az Európai Unió 2000. december 7-i Alapjogi Chartája szerinti alapvető jogok, valamint a vonatkozó adatvédelmi elvek és jogszabályok maradéktalan tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani.

A SZERVEZETEK RÖVIDÍTÉSEINEK JEGYZÉKE

CEPOL	Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége
ECTEG	Kiberbűnözés Elleni Európai Képzési és Oktatási Csoport
EJTN	Európai Igazságügyi Képzési Hálózat
ENFSI	Igazságügyi Szakértői Intézetek Európai Hálózata
Europol	A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége
eu-LISA	A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség

A. A JÖVŐ KIHÍVÁSAI

Cél: A forenzikus tudományokkal kapcsolatos alapvető képességek folyamatos fejlesztésének biztosítása, az igazságszolgáltatási rendszeren belüli jelenlegi és jövőbeli relevanciájuk garantálása és megerősítése érdekében.

Eredmény: Hatékony és tudományosan megalapozott szolgáltatásokat biztosító, a modern technológiákat és módszereket alkalmazó forenzikus tudományok. Ezáltal annak garantálása, hogy a forenzikus tudományok továbbra is értékes erőforrást jelentsenek az igazságszolgáltatási rendszer számára, és hozzájáruljanak a korrekt és pontos döntéshozatal elősegítéséhez.

**Indokolás,
tevékenységek
és felelős
szereplők:**

Biometria

A biometria lehetővé teszi a személyek azonosítását és hitelesítését felismerhető és ellenőrizhető, eltérő megkülönböztethetőségi fokú adatok alapján. A biometrikus adatok kinyerésére, felhasználására és cseréjére vonatkozó képesség a forenzikus tudományok egyik sarokköve. A biometriai eljárások jelenlegi és jövőbeli használatának biztosítása a forenzikus tudományokon belül – amely magában foglalja az eredmények végső, ember általi ellenőrzését is – alapvető fontosságú a bűnüldözés egészének támogatásához.

Intézkedés

Felelős

1.	A biometriai képességek feltérképezése és a multimodális biometria alkalmazása a bűnügyi nyomozások során.	ENFSI, eu-LISA, Europol, tagállamok, tudományos intézmények
2.	Az ágazat és a tudományos intézmények részvételére vonatkozó terv kidolgozása és végrehajtása a biometria területén.	ENFSI, Bizottság, Europol

Mesterséges intelligencia

A mesterséges intelligencia (MI) olyan eszköz, amely potenciálisan alkalmazható az igazságügyi szakértői eljárások keretében végzett számos tevékenységre azzal a céllal, hogy javítsa azok minőségét, hatékonyságát és rendelkezésre állását. Az MI alkalmazása már a forenzikus tudományok számos területén elkezdődött. Az e területen végbemenő folyamatos fejlődés várhatóan hatással lesz a forenzikus tudományokra is a belátható jövőben.

Intézkedés	Felelős
3. A forenzikus tudományok területét célzó, MI-alapú eszközök fejlesztése és alkalmazása.	ENFSI, tudományos intézmények, Bizottság, Europol, az ágazat, tagállamok
4. Stratégiai terv kidolgozása az MI-nek az igazságügyi szakértői munka területén való validálására és alkalmazására vonatkozóan, figyelembe véve az uniós szintű jogalkotási fejleményeket.	ENFSI, tudományos intézmények, Bizottság, Europol, tagállamok
5. Az igazságszolgáltatás szerepvállalása az MI-nek mint eszköznek a jogi kereten belüli elfogadása érdekében, a jogszabályok felülvizsgálatán és releváns képzéseken keresztül.	EJTN, ENFSI, Bizottság, CEPOL, ECTEG, tagállamok

Digitalizáció

A digitális átállás olyan, tág területet érint, ahol új technológiákat és automatizált feldolgozást alkalmaznak az igazságügyi szakértői eljárások különböző, a bűncselekmények helyszínétől kezdve egészen a tárgyalóteremig tartó szakaszainak támogatása és javítása érdekében. Lényeges, hogy a forenzikus tudományok továbbra is lépést tartsanak a digitális átállással, és az eljárásokat és folyamatokat ahhoz igazítsák.

Intézkedés	Felelős
6. Iránymutatások kidolgozása arra vonatkozóan, hogy miként kell kialakítani a digitalizáció bevezetésére és a technológiának a forenzikus tudományok területén való alkalmazására vonatkozó eljárásokat.	ENFSI , tudományos intézmények, eu- LISA, tagállamok
7. Az eljárások és a munkafolyamatok kiigazítása a forenzikus tudományok területén a digitális átállás megvalósítása és az annak révén megnyíló új lehetőségekhez való alkalmazkodás érdekében.	ENFSI , eu-LISA, tagállamok

Új eszközök és kialakulóban lévő technológiák

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni és értékelni kell, hogy az új eszközök és a kialakulóban lévő technológiák, így például a kialakulóban lévő biológiai és kémiai bizonyítéktípusok, „-omikák” és a nanotechnológia mennyire alkalmazhatók a forenzikus tudományokban. A jelenlegi és a jövőbeli technológiáknak a forenzikus tudományok területén való felhasználáshoz igazítása alapvető fontosságú ahhoz, hogy a forenzikus tudományok megőrizzék relevanciájukat.

Intézkedés	Felelős
8. Az egyéb tudományos területeken (így például a kialakulóban lévő biológiai és kémiai bizonyítéktípusok, „-omikák” és a nanotechnológia területén) zajló fejlemények nyomon követése és a kilátások feltérképezése a forenzikus tudományok területén való potenciális alkalmazás céljából. A tudományos intézmények és az ágazat részvételére vonatkozó terv kidolgozása azokkal a kialakulóban lévő technológiákkal kapcsolatban, amelyek potenciálisan használhatók lesznek a forenzikus tudományok területén.	ENFSI , tudományos intézmények, Bizottság, Europol, az ágazat, tagállamok
9. Az új, kialakulóban lévő technológiák kiigazítása, validálása és alkalmazása a forenzikus tudományok területén való felhasználás céljából.	ENFSI , tudományos intézmények, Europol, tagállamok

B. NAGYOBB HATÁSÚ FORENZIKUS EREDMÉNYEK

Cél: A forenzikus tudományok az igazságügyi rendszer szerves részét képezik, és a forenzikus eredmények nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy igazságot lehessen szolgáltatni. Ahhoz, hogy a forenzikus eredmények nagyobb súlyt kapjanak, a bizonyítékok láncolatának egészében fejleszteni kell a tudományos bizonyítékok alkalmazását, meg kell könnyíteni az együttműködést az érdekelt felek között, és a helyszíni adatgyűjtést tudományosan megalapozott módon kell végezni.

Eredmény: A forenzikus bizonyítékok egyre nagyobb mértékű alkalmazása és az ezzel járó fokozott előnyök az igazságszolgáltatási rendszerben. Az ügynökségek és joghatóságok közötti intenzívebb együttműködés és tudásmegosztás az EU-ban és azon kívül.

Indokolás, tevékenységek és felelős szereplők: **Igazságügyi szakértői vizsgálatok és azok értelmezése**
Fejleszteni kell az igazságügyi szakértői vizsgálatokat és azok értelmezését, hogy a forenzikus eredmények nagyobb hatással járjanak, és demonstrálni lehessen megbízhatóságukat.

Intézkedés	Felelős
1. A statisztikák és a valószínűségi gondolkodás szélesebb körű és fokozottabb alkalmazása a forenzikus tudományokban, ideértve az értékelő jelentéstételre szolgáló eszközök alkalmazását.	ENFSI, tudományos intézmények, EJTN
2. Egységes megközelítés kialakítása a forrás- és tevékenységi jelentések tekintetében az igazságügyi szakértői szakterületeken.	ENFSI, tudományos intézmények, tagállamok

Forenzikus adatok megosztása

Meg kell osztani a forenzikus adatokat az ügynökségek és a joghatóságok között annak érdekében, hogy hozzá lehessen járulni az adatminőség garantálásához, és támogatni lehessen az adatkészlet-formátumok, így az adatmegosztásra szolgáló eszközök harmonizációját, és ezzel biztosítani lehessen a nagyméretű uniós informatikai rendszerek, így többek között a forenzikus adattudomány eszközeinek fejlesztésére, validálására és értékelésére szolgáló adatkészletek interoperabilitását.

Intézkedés	Felelős
3. A prümi mechanizmushoz hasonló, a hatékony és minőségi cserére szolgáló rendszer (vagy rendszerek), így többek között szabványosított adatformátumok bevezetése megvalósíthatóságának feltárása. A keretnek figyelembe kell vennie a forenzikus adattudomány eszközeinek fejlesztése és értékelése tekintetében fennálló adatigényt.	Bizottság, tudományos intézmények, eu- LISA, ENFSI, Europol, az ágazat, tagállamok
4. A bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv és az általános adatvédelmi rendelet különböző személyes adatok felhasználására gyakorolt hatásának meghatározása.	Bizottság
5. Közös keret (lexikon) kidolgozása a tudományos bizonyítékok továbbítására vonatkozóan.	Bizottság, tudományos intézmények, ENFSI

Multidiszciplináris megközelítések

Multidiszciplináris megközelítéseket kell feltárni azzal a céllal, hogy a forenzikus eredmények hasznosak legyenek a SOCTA-jelentésben azonosított súlyos és szervezett bűnözéssel és terrorizmussal kapcsolatos nyomozások illetve – hírszerzési szolgálatok vezetésével zajló – műveletek szempontjából.

Intézkedés	Felelős
6. Technológiai megoldások és végfelhasználói igények áttekintése a hírszerzés és a multidiszciplináris megközelítések terén a forenzikus bizonyítékok alkalmazásának optimalizálása céljából.	ENFSI, tudományos intézmények, Bizottság, Europol, tagállamok
7. A forenzikus bizonyítékok típusainak esetében az egyedi és a kombinált bizonyító erő meghatározása, továbbá a hírszerzés és multidiszciplináris megközelítés útján való bizonyítékszerzés gyakorlati megvalósítása módjainak azonosítása.	ENFSI, tudományos intézmények, Bizottság, Europol, tagállamok

C. A FORENZIKUS EREDMÉNYEK MEGBÍZHATÓSÁGÁNAK DEMONSTRÁLÁSA

Cél: Jobban megérteni a forenzikus tudományokon belüli mechanizmusokat és gondoskodni arról, hogy az igazságszolgáltatási rendszerben megfelelően kezeljék a lehetséges következményeket. Megkönnyíteni a képzést és az oktatást a forenzikus tudományok terén.

Eredmény: Az igazságügyi szakértők rendelkeznek azokkal a készségekkel és ismeretekkel, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy hatékonyan hozzájáruljanak az igazságszolgáltatási rendszerhez. A megfelelő kockázatkezelést és minőségi standardokat biztosító hatékonyabb folyamatok és eljárások.

Indokolás, tevékenységek és felelős szereplők: **A forenzikus tudományok alapjai**
A jelenlegi módszereket is figyelembe véve fejleszteni kell a forenzikus tudományok alapjait, ideértve a még feltérképezendő és fejlesztendő lehetséges területek széles körét.

Intézkedés

Felelős

1. A forenzikus tudományoknak az igazságszolgáltatási rendszerben való alkalmazására vonatkozó alapvető elvek és empirikus ismeretek terén folytatott kutatás előmozdítása.	ENFSI , tudományos intézmények, EJTN
2. Tanulmányok kidolgozása a forenzikus bizonyítékok háttérének, előfordulásának, átadásának és perzisztenciájának megértése és meghatározása céljából.	ENFSI , tudományos intézmények, Bizottság, tagállamok
3. A forenzikus bizonyítékok gyűjtésének optimalizálását szolgáló technológiák fejlesztése.	ENFSI , Europol, tudományos intézmények, Bizottság, az ágazat, tagállamok

Emberi tényezők a forenzikus tudományokban

Meg kell érteni, hogy az emberi interakciók milyen hatást gyakorolnak a kriminalisztikai nyomozás valamennyi szintjén hozott döntésekre, a bűncselekmények helyszínétől egészen a tárgyalóteremig.

Intézkedés	Felelős
4. Kutatás arra vonatkozóan, hogy az előítéletek és a kontextus milyen hatást gyakorol a döntéshozatalra a forenzikus tudományokban, a bűncselekmény helyszínének elemzésétől a tárgyalóteremben zajló eljárásokig.	ENFSI , tudományos intézmények, CEPOL, EJTN
5. E kutatás megállapításainak terjesztése azzal a céllal, hogy jobban meg lehessen érteni ezeket a tényezőket, és meg lehessen osztani az előítéletek felszámolására és enyhítésére rendelkezésre álló megoldásokat.	ENFSI , CEPOL, EJTN

Minőségbiztosítás és szakmai ismeretek

A folyamatos minőség- és a kompetenciafejlesztés rendkívül fontos az új technológiák alkalmazásához és a forenzikus tudományokba vetett bizalom fenntartásához.

Intézkedés	Felelős
6. Képzési programok kidolgozása az igazságügyi szakértők számára, lehetőségek feltárása platformok kialakítására és működtetésére.	CEPOL , ECTEG, ENFSI, EJTN
7. A forenzikus bizonyítékok végfelhasználóinak szóló képzések elősegítése és számukra képzési anyag terjesztése arra vonatkozóan, hogyan kell értelmezni a forenzikus eredményeket, illetve tisztában lenni a bizonyíték erősségével.	EJTN , ENFSI, CEPOL, tagállamok
8. A már meglévő és a jövőbeli nem akkreditált igazságügyi szakértői szolgálatok minőségbiztosításának megerősítése, hogy garantált legyen hitelességük.	ENFSI , tagállamok